

התוועדות

כבוד קדושת
אדמו"ר מנחם מענדל

זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע

שניאורסאהן

מליובאוויטש

יום שמחת תורה, ה'תשל"ה

חלק א – יוצא לאור לש"פ נח, ג' מרחשון, ה'תשפ"ב

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שמונים ושתים לבריאה

שנת המאה ועשרים להולדת כ"ק אדמו"ר זי"ע

מוקדש

לחיזוק ההתקשרות לנשיאנו

כ"ק אדמו"ר זי"ע

ולזכות

הרה"ת ר' יהודה שיחי

בקשר עם יום ההולדת שלו – כ"ג תשרי

בנו שמואל נח שיחי

בקשר עם יום ההולדת שלו – כ"ט תשרי

נדפס על ידי ולזכות

וזגתו מרת ימית שתחי

בניהם ובתם

לוי יצחק אברהם, מנחם מענדל,

שלום דובער דוד, חי' מושקא שיחיו

אלמקייס

ולזכות הורי

ר' דוד וזגתו מרת רבקה שיחיו פרץ

לאריכות ימים ושנים טובות

ולהצלחה רבה ומופלגה בכל אשר יפנו

ולנחת רוח יהודי חסידותי

מתוך אושר ועושר, שמחה והרחבה, בגשמיות וברוחניות

ג

בי"ה, כטי' תשרי תשכ"ד
ברוקלין

הרה"ח אי"א נוי"נ מלאכתו מלאכת שמים
מוה' יעקב שי'

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכתבו מימי החג והקודמיו וכן שלאחריהם, במ כותב
גם מהנעשה בביה"ס אהלי יוסף יצחק, אשר ע"ש כ"ק מו"ח אדמו"ר, שיזכירו
כאו"א מהם והתלמידים ותלמידות שי' על הציון הקי' שלו.

ויהי רצון שיבשר טוב מהתפשטות ביה"ס בכמות (מספר התלמידים-ות)
ובאיכות (רמת הלימודים) ובהנהגה חסידותית, וכן בשו"ט בענייני הפרטים.

והרי באנו מימי הכתיבה והחתימה טובה, בטוב הנראה והנגלה.

בברכה לבשו"ט

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
ש.מ. סימפסון, מזכיר

ג

מצילום האגרת. נדפסה בתשורה (בלוי, תשע"ג).
מוה' יעקב: מינסקי, קרית גת.

בס"ד.

פתח דבר

לקראת ש"פ נח, ג' מרחשון הבעל"ט, הננו מוציאים לאור חלק ראשון
מהתועדות יום שמחת תורה ה'תשל"ה, הנחה בלתי מוגה (חלקים הבאים ייצאו
לאור אי"ה לשבועות הבאים).

*

בתור הוספה — מכתבים (תדפיס מכרכי אגרות-קודש שמכינים עתה לדפוס).

*

ויה"ר שנזכה תיכף ומיד ממש לקיום היעוד "הקיצו ורננו גו'", ומלכנו
נשיאנו בראשם, וישמיענו נפלאות מתורתו, "תורה חדשה מאתי תצא".

ועד הנחות בלה"ק

שלהי תשרי, ה'תשפ"ב,
שנת המאה ועשרים להולדת כ"ק אדמו"ר זי"ע,
ברוקלין, נ"י.

©

Published and Copyright 2021 by
LAHAK HANOCHOS INC.

788 Eastern Parkway Suite #408 | Brooklyn, New York 11213

Tel. (718) 604-2610

info@lahak.org • http://www.lahak.org

The Kehot Logo is a registered trademark of Merkos L'inyonei Chinuch.

5782 • 2021

Printed in the United States of America

נדפס באדיבות דפוס
The PrintHouse

538 Johnson Ave. Brooklyn N.Y. 11237
(718) 628-6700

נסדר והוכן לדפוס
על ידי חיים שאול בן חנה
בדפוס „ועד הנחות בלה"ק"
(718) 604-2610

נדפס בסיוע ולזכות יצחק בן לאה וזוגתו רבקה ויקה בת רחל ומשפחתם שיחי

ב

ב"ה, י"ט אדר תשכ"א
ברוקלין

העניא תחי'

ברכה ושלוש!

מאשר הנני קבלת מכתבה ביחד עם הפ"כ, וביחוד נעם לי לקרות ע"ד השיעורים של המורות ת"י עצמן וכן שיעורים נוספים לבנות ת"י שאין יודעות קרוא, אשר תקותי חזקה שכל הנ"ל מתקיים גם עתה, ולא עוד אלא שתוסיף בזה וכציווי חז"ל להעלות בקדש.

שמוכן שציווי זה בהנוגע אלי' הוא בעיקר על עבודתה בקדש במוסד אהלי יוסף יצחק ליובאוויטש אשר זכתה ומלמדת בו, שהרי במסירה ונתינה שלה תלוי חינוכם של כמה מבניי אשר בהנוגע אליהם אמר מורנו הבעש"ט, אשר כל בן ישראל הנה אהבת השי"ת אליו הוא יותר מאשר אהבת הורים לבן יחידם שנולד להם לעת זקנותם.

מזה מובן שזהו ג"כ הצנור והכלי לקבלת ברכת השי"ת בענייני הפרטים. תקותי אשר תמצא אותיות מתאימות למסור כל האמור לכאו"א מסגל המורים-ות ש"י, והרי הובטחנו דברים היוצאין מן הלב נכנסים אל לב השומע ופועלים פעולתם.

בברכת מזל טוב לקישורי התנאים שלה ולבשו"ט בכל האמור.

ב

העניא: שמוטקין, קריית גת. אגרת נוספת אלי' — אג"ק ח"כ אגרת ז'תשכג. וכציווי חז"ל להעלות בקדש: ברכות כה, א. וש"נ.

אמר מורנו הבעש"ט, אשר כל בן ישראל הנה אהבת השי"ת אליו כו': ראה כש"ט בהוספות סקס"ז. וש"נ. וראה גם אג"ק ח"ד אגרת תתקנה. ח"ט אגרת ב'תתקמז. ח"ט"ו אגרת ה'שלב, ובהנסמן בהערות שם. ח"י"ז אגרת ו'תפה. ו'תפז. חכ"ה אגרת ט"שצ, ובהנסמן בהערות שם. הובטחנו דברים היוצאין מן הלב נכנסים אל לב השומע: ראה ס' הישר לר"ת ש"יג. הובא בשל"ה סט, א.

לקישורי התנאים שלה: עב"ג האברך יצחק מאיר הכהן ערענטריי.

בס"ד. שיחת יום שמחת תורה, ה'תשל"ה.

בלתי מוגה

כ"ק אדמו"ר שליט"א נטל ידיו הק' לסעודה (וצוה להכריז שכל הקהל יטלו ידיהם לסעודה).

א. ההתוועדות שנערכת בסיום שמח"ת קשורה עם ההתוועדות שנערכה בהתחלת שמח"ת, כמו בכל ענין שבקדושה, שהסוף קשור עם ההתחלה, וכהלשון בספר יצירה¹: "נעוץ סופן בתחלתן ותחלתן בסופן". ובהתאם לכך יש להוסיף ולהזכיר עוד הפעם ענין שנאמר בקיצור בהתוועדות הנ"ל מפני קוצר הזמן (כדלקמן ס"ג).

ב. ובהקדמה — שהענין דנעוץ סופן בתחלתן (שזוהי השייכות של ההתוועדות שבסיום והתחלת שמח"ת) שייך במיוחד לשמח"ת: בקריאת היום דשמח"ת נאמר² "ויהי בישורון מלך בהתאסף ראשי עם יחד שבטי ישראל", וכמבואר בחסידות³ שענין זה שייך במיוחד לשמח"ת.

והענין בזה:

בפסוק זה נקראים בני"י בשם "ישורון",

— שזהו שם נעלה יותר⁴ לא רק מהשם "יעקב", ע"ש "וידו אוחזת בעקב עשו"⁵ (מלשון עקב, ובזה גופא, "עקב עשו"), אלא למעלה גם מהשם "ישראל" (אותיות "לי ראש"⁶), ע"ש "כי שרית עם אלקים ועם אנשים"⁷ (שכולל ב' הענינים דרוחניות וגשמיות, נפש וגוף, שישנם בכל ענין שבעולם, ובעולמות העליונים הו"ע אורות וכלים, ועד לשרשי האורות ושרשי הכלים) —

שהוא מלשון "שיר"⁸, שפירושו ניגון, וגם טבעת עגולה שנותנים

(1) ספר יצירה פ"א מ"ז.
(2) ברכה לג, ה.
(3) ראה לקו"ש ח"י"ד ע' 165 ובהנסמן שם.
(4) ראה לקו"ת נצבים מה, רע"א. אוה"ת שם ע' א'תתנ ואילך. ע' א'תתע ואילך.
(5) תולדות כה, כו.
(6) פ"ע"ח שער כט פ"א. שעה"פ עה"פ וישלח לב, כט. סה"ל ויחי מז, כת. מח, ב.
(7) ויעוד. הנסמן בתו"מ סה"מ תשרי ע' לד. וישלח שם.
(8) ראה לקו"ת שה"ש א, ג. אוה"ת שם ס"ע א'תתסא ואילך.

בצואר הבהמה⁹, כמאמר¹⁰ "כל בעלי השיר יוצאין בשיר כו'", והרי גם שיר וניגון הוא באופן של עיגול, שבו נעוץ התחלה בסוף, שהרי יש קשר וחיבור בין סופו של הניגון עם התחלתו, שסיום הניגון מכריח לחזור לתחילתו כו', ולא רק באופן שחוזר הניגון כמו בפעם הראשונה (שגם בזה ישנו העילוי דכפל הענין עד מאה פעמים ומאה פעמים ואחד¹¹), אלא גם באופן שבפעם הב' (לאחרי שיש לו כבר כל הענין מתחילתו ועד סופו) הרי זה נעשה בתוקף יותר מאשר בפעם הא' (כפי שמצינו בנוגע לאמירת כל נדרי ג"פ, שכל פעם מגבי' הש"ץ הקול יותר מבראשונה¹², ועד"ז מצינו בנוגע לקריאת מגילה שבכל פרק צריך הקורא להגבי' קולו¹³).

והעילוי ד"ישורון" הוא דוקא כשישנו הענין ד"בהתאסף ראשי עם יחד שבטי ישראל"¹⁴ (לא כמו השמות "יעקב" ו"ישראל", שבהם מודגש החילוק שבאין ערוך שבין עקב לראש, שישנם גם ביחיד); וכיון שבר"ה ישנו הענין ד"בהתאסף ראשי עם"¹⁴ ("ראשי" דייקא, כמו ר"ה שהוא בחי' "ראש" בזמן, שכולל את החיות של כל השנה, וממנו נמשך ומתחלק ל"ב חדשי השנה כו"¹⁵), הנה עי"ז נעשה בשמח"ת הענין ד"ויהי בישורון מלך".

ג. וע"פ האמור בנוגע להתחלת וסיום שמח"ת שנעוץ סופן בתחלתן, יש להזכיר עוה"פ המדובר בשמח"ת¹⁶ אודות אלו שהלכו לשמח יהודים (ובלשון רש"י¹⁷: "שמחתי ושימחתי"), ובשביל זה הלכו גם למקום רחוק — בגשמיות, כי ברוחניות הרי גם הוא קרוב כו'.

ובפרטיות יותר — שעשו זאת באופן ד"יחד שבטי ישראל", מבלי

ט, ב), ועאכו"כ ראשו, ועאכו"כ בחי' המקיף שלמעלה מכל הכחות הפנימיים, כולל גם הראש כו' (ראה אוה"ת וירא (כרך ד) תסד, ב. שה"ש (כרך ב) ע' תיד), ועד לעצמות המלך.
 (10) שבת רפ"ה (נא, ב).
 (11) ראה חגיגה ט, ב. תניא פט"ו.
 (12) ראה שו"ע אדה"ז או"ח סתרי"ט ס"ה. וש"נ.
 (13) ראה רמ"א או"ח רסתקנ"ט.
 (14) ראה לקו"ת ר"פ נצבים.
 (15) ראה לקו"ת דרושי ר"ה נח, א ואילך. ובכ"מ.
 (16) שיחת ליל שמח"ת ס" (לעיל ע' ...).
 (17) תבוא כו, יד.

(9) נתבאר שענין זה מצינו רק אצל בעלי חיים, אבל לא אצל בני אדם (ומזה מובן שאין אצלם גם הענין הרוחני שבדברי, שאז הי' צריך להשתלשל גם בגשמיות) — אף שמצינו אצלם ענין של טבעת, וכמו טבעת המלך, שעו"נ נאמר במגילה (אסתר ח, ח) ש"כתב אשר גו' נחתום בטבעת המלך* [שקאי על הקב"ה, מלכו של עולם] אין להשיב" (שוהי מעלת החתימה לגבי כתיבה שיכול להיות בה שינוי כו'), שזהו ענין הקשור עם בחי' המקיף שבמלך [שאפילו "משכמו ומעלה גבוה מכל העם" (שמואל א

* אף שיכול להיות חותם שאינו קשור עם טבעת דוקא.

הוספה

א

בי"ה, אדר"ח אייר תש"כ
ברוקלין

סגל המורים מורות דבית הספר חב"ד
אהלי יוסף יצחק ליובאוויטש,
אשר בקרית גת, בארצנו הקדושה
תבנה ותכונן על ידי משיח צדקנו,
ה' עליהם יחיו.

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכתבם מכ"ח ניסן, בקשת ברכה בעניני בית הספר אשר השגחה העליונה זיכתם והצליחתם לעבוד בו בקדש, חינוך על טהרת הקדש המקרב לבן של ישראל לאבינו שבשמים,

ובעת רצון אזכירם על הציון הקי' של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, אשר על שמו נקרא וברוחו מתנהל ביה"ס האמור.

ובודאי ובודאי יוסיף כ"ק מו"ח אדמו"ר בהתעוררות ר"ר עליהם בכל עניניהם ויבשרו טוב,

ומובן וגם פשוט שכל הוספה במסירה ונתינה מצד כאו"א מהם תרבה ההצלחה פי כמה,

והובטחנו מרבותנו ז"ל שזה גם הצנור והכלי לקבלת ברכת השי"ת ולהוספה גם בעניניהם הפרטים.

המצפה לבשו"ט בכל האמור וחותם בברכת הצלחה רבה בעבוה"ק.

א

והובטחנו מרבותנו ז"ל שזה גם הצנור והכלי כו': ראה עד"ז אג"ק ח"ז אגרת ב'קנד*. ב'רג. ח"ה אגרת ב'שכד. ב'תקז. ב'תרח. ח"ט אגרת ב'תתט. ח"ז אגרת ו'שסח. ח"ט אגרת ז'עה. ובכ"מ.

ט. ובנוגע לפועל:

אותם תלמידים שהתנדבו לנסוע לשליחות לאחת הישיבות, וזכו להסכמת הנהלות ב' הישיבות — יה"ר שתשרה שכינה בהחלטתם, ויזכו למלאותה בפועל בהצלחה רבה ומופלגה, החל מלימוד התורה, כמבואר בתו"א פ' בראשית⁷⁸ שע"י ענין הצדקה (ובנדו"ד — צדקה רוחנית) נעשים מוחו ולבו זכים אלף פעמים ככה, ואין זה ענין של גוזמא, אלא כפשוטו⁷⁹, שבשעה אחת של יגיעה בתורה [שזהו דבר המוכרח, שהרי לא מקבלים תורה מן המוכן, אלא חייבים להתייגע בתורה], הרי הוא משיג מה שמישהו אחר הי' משיג במשך אלף שעות, וכשילמד י"ב שעות, יהיו לו י"ב אלף שעות של לימוד התורה בהצלחה!

ועוד זאת, שבמקום בואם יצליחו לפעול ולהשפיע גם על שאר התלמידים שמהם יראו וכן יעשו, ועד לענין נפלא — שיפעלו גם על חברי הנהלה שיתוסף אצלם בלימוד התורה, והיינו, שנוסף לכך שבזכותו ובהנהלתו לומדים ריבוי תלמידים בישיבה, יראה "נסי נסים" שהוא בעצמו יהי' מתמיד בלימודו, ובודאי לא יגרע הדבר ח"ו בעבודתו בניהול הישיבה; הלואי שזמנו הפנוי מניהול הישיבה ינוצל ללימוד התורה (כדת הניתנה לו בהלכות תלמוד תורה), ויה"ר שישתוקק ויזכה להיות בעצמו למדן גדול!

ויה"ר שכל זה יומשך ויבוא בפועל, ומתוך שמחה, שפורצת גדר⁸⁰ ומבטלת כל המדידות וההגבלות, ומובטח ש"הקב"ה עוזרו"⁸¹, באופן ש"מאיר עיני שניהם ה"⁸², וכמארז"ל⁸³ "אדם מקדש עצמו מעט למטה (ועאכו"כ כשמוסיף בזה כו') מקדשים אותו הרבה מלמעלה".

ויעשו זאת בהקדם האפשרי, שהרי בקרוב ממש ובעגלא דידן "הנה משיח בא", ולכן צריכים למהר ולחטוף ("אריינכאפן") ולעשות זאת ברגעים האחרונים של הגלות, ועי"ז ממהרים עוד יותר ביאת משיח צדקנו, שילמד תורה את כל העם כולו⁸⁴.

* * *

(78) א, ב. (82) משלי כט, יג. וראה תמורה טז, א.
 (79) ראה אה"ת בראשית (כרך ו) תתרכו, הקדמת התניא.
 ב. (83) ראה יומא לט, רע"א. תניא ספכ"ז.
 (80) ראה סה"מ תרנ"ז ס"ע רכג ואילך. (84) ראה רמב"ם הל' תשובה ספ"ט. ועוד.
 לקו"ת צו יז, א. ובכ"מ.
 (81) סוכה נב, רע"ב. וש"נ.

לחשוב תחילה אם נמצאים שם כאלו ששייכים למעולה ומשובח שבשבטים, יהודים שיודעים ללמוד תורה כו', וצריך רק לשמח אותם יותר, או שנמצאים שם כאלה ששייכים לפחות וירוד שבשבטים, וצריך להסביר להם מעלת התורה כו',

— והרי ענין זה יכול להיות באופן שמתאים לו להתעסק רק עם המעולה שבישראל, ולא עם הירוד שבישראל, או להיפך, שחושב שצריך לעסוק רק עם הירוד שבישראל, כיון שההתעסקות עמו היא בבחי' פיקוח נפש, ובשביל זה צריך לוותר מעצמו כו', משא"כ המעולה שבישראל, שבלאה"כ הוא כבר למדן וכו', והצורך לעסוק עמו הוא רק מצד הענין ד"מעלין בקודש"¹⁸ —

אלא אידעו שבמקום פלוני יש יהודים שצריך לשמח אותם בשמח"ת, אזי הולך לשם ללא חשבונות כו'.

ולכן: כל אלו שהשתתפו בזה — יאמרו עתה "לחיים", וינגנו ניגון נצחון הידוע, ובאופן שיגביהו קולם, ולא רק מעט, אלא כדבעי למהוי, ועד ל"קול גדול ולא יסף"¹⁹ (כפירוש רש"י: "ולא פסק"),

[ואף שענין זה נאמר במ"ת דלוחות ראשונות — הרי נוסף על מעלת לוחות ראשונות, הקשורה עם עבודת הצדיקים²⁰ (בקיום התומ"צ, שע"ז נפעל הענין דדירה בתחתונים²¹), יש גם המעלה דלוחות אחרונות (ששייכים לשמח"ת²²), הקשורה (לא כ"כ עם קיום התומ"צ, אלא) בעיקר עם עבודת התשובה²⁰ (כפי שמצינו בנוגע לתשובה דראב"ד ש"בכה רבי ואמר .. יש קונה עולמו בשעה אחת"²³, אף שמצד עצמו לא הי' לו "עולם" שנעשה ע"י קיום התומ"צ כו'²⁴), שהיא "בחילא יתיר"²⁵, שלכן משיח אתא לאתבא צדיקייא בתיובתא²⁶, שאצל צדיקים תהי' גם מעלת התשובה, מתוך שמחה גדולה ביותר].

ועי"ז תומשך ברכת ה' בכל הענינים, הן ענינים רוחניים והן ענינים גשמיים, על כל השנה כולה, שתהי' שנת תורה ושנת אורה וכו', בגשמיות וברוחניות גם יחד.

* * *

(18) ברכות כח, א. וש"נ.
 (19) לשון הכתוב — ואתחנן ה, יט.
 (20) ראה גם שיחת ליל שמח"ת תשי"ז
 ס"ב (תו"מ ח"ח ע' 15). שם ע' 69. ועוד.
 (21) ראה תו"מ סה"מ אייר ע' רנה. וש"נ.
 (22) ראה ד"ה ביום השמע"צ תש"מ רפ"ב
 (תו"מ סה"מ תשרי ריש ע' רטז). וש"נ.
 (23) ע"ז יז, סע"א.
 (24) ראה תו"מ חנ"ט ע' 88. וש"נ.
 (25) זח"א קכט, ב.
 (26) ראה זח"ג קנג, ב. לקו"ת דרושי
 שמע"צ צב, ב. ובכ"מ.

ד. כל האמור לעיל שייך לענינו של שמח"ת (שיש בו כמה חיובים מן התורה ומדרבנן כו') מצד ענינו הוא;

ונוסף לזה ישנו גם ההמשך לענינים שלפנ"ז, כמודגש בשמע"צ (שכולל גם שמח"ת) שנקרא בשם "שמיני", להיותו בהמשך לשבעת ימי הסוכות (החל מיום הראשון שעליו נאמר²⁷ "ולקחתם לכם ביום הראשון"), ולפנ"ז — העבודה דד' הימים שבין יוה"כ"פ לסוכות, ולפנ"ז — עבודת התשובה דיוה"כ"פ, עשי"ת ור"ה, ועד לכללות העבודה במשך ארבעים ימים האחרונים החל מר"ח אלול, שאז עלה משה להר לקבל לוחות אחרונות (כדאיתא בטור²⁸).

אמנם, אע"פ שכל הענינים הנ"ל הם הכנה לשמע"צ, הרי מובן, שמבלי הבט על מעמדו ומצבו של כל אחד בנוגע לעניני ההכנה לשמע"צ, יכול להיות אצלו הענין דשמע"צ בפני עצמו באופן היותר נעלה.

ה. ובהקדמה — שבכללות ענין המצוות מצינו כמה סוגים באופן השייכות של מצוה אחת לחברתה:

יש סוג מצוות שבאים בהמשך זל"ז, ועד שמעכבים זה את זה, וכמו בקרבנות שצ"ל שחיטה קבלה הולכה וזריקה²⁹, שעם היותם ד' עבודות, הנה לא זו בלבד שבאים בהמשך זל"ז, אלא שמעכבים זה את זה, שאי אפשר לקיים את העבודה הבאה לפני שמקיימים העבודה שלפני.

יש סוג מצוות שבאים אמנם בהמשך זל"ז, אבל אינם מעכבים זה את זה, וכמו בתפילין של יד ושל ראש, שאף שדרשו חז"ל³⁰ "אמר קרא³¹ והיו לטוטפת בין עיניך, כל זמן שבין עיניך יהיו שתיים", שבאים בהמשך זל"ז, ועד שמברכין עליהם ברכה אחת³², מ"מ, אינם מעכבים זה את זה³³.

ויש סוג מצוות שאינם שייכים זל"ז (אף שבפנימיות הענינים שייכים כל המצוות זל"ז, שלכן "העוסק במצוה פטור מן המצוה"³⁴), וכמו טלית ותפילין, שבעצם אינם שייכים זל"ז, ורק בגלל הכלל שתדיר

(27) אמור כג, מ.
 (28) או"ח רסתקפ"א.
 (29) ראה זבחים יג, א. רמב"ם הל' פסולי המוקדשין פי"ג ה"ד.
 (30) מנחות לו, א.
 (31) ואתחנן ו, ח.
 (32) ראה שו"ע אדה"ז או"ח סכ"ה סי"ג. וש"נ.
 (33) ראה שו"ע אדה"ז שם. וראה גם לקו"ש ח"ט ע' 49 ואילך.
 (34) סוכה כה, סע"א. וש"נ. וראה תו"מ חע"ב ע' 104. וש"נ.

בה⁶⁹, מה צבי זה אין עורו מחזיק את בשרו, אף ארץ ישראל בזמן שיושבין עלי' רווחא וכו"⁷⁰, היינו, שככל שניתוסף במספר ב"י שנמצאים בה הרי היא הולכת ומתרחבת כפשוטה, ומזה מובן גם בנוגע לעשיית ארץ ישראל בכל מקום (כהפתגם "עשה כאן ארץ ישראל"⁷¹), וכן לפעול בארץ ישראל עצמה שתהי' בגלוי במעמד ומצב ד"עניני ה' אלקיך בה וגו"⁷², ע"י בתי-כנסיות ובתי-מדרשות (כולל גם בתי כנסיות ובתי מדרשות שבחוץ לארץ שעתידין שיקבעו בארץ ישראל⁷³).

ומזה מובן גם בנוגע לענינו, שהעצה היחידה לפעול הרחבה במצב הכספי של הישיבה היא — עי"ז שיתוספו עוד תלמידים בישיבה, שבזכותם תבוא הרחבה כו', ולכן כדאי לקחת הלוואה בשביל לקלוט תלמידים נוספים, כיון שזוהי טובת הישיבה!

אם הוא חושב על עצמו, אזי יכול להיות "סוחר" ולהתפרנס בכבוד... אבל אם הוא חושב על טובת הישיבה, אזי לא יסתפק בכך שיש עשרה תלמידים, עדה שלימה... אלא ישתדל שיתוספו ריבוי תלמידים — ריבוי בכמות, שע"ז יתוסף גם ריבוי באיכות, כמובן ממארוז"ל⁷⁴ "אלף נכנסים למקרא.. אחד יוצא להוראה", בריבוי מופלג, "עד כי חדל לספור"⁷⁵, שלא בערך כלל לגבי התקציב כו'.

וכיון שזוהי טובתה של הישיבה, הרי זו גם טובתם של מנהלי הישיבה — כפי שמצינו אצל מנהל הישיבה הראשונה, משה רבינו, שאמר לו הקב"ה "כלום נתתי לך גדולה אלא בשביל ישראל"⁷⁶, והיינו, שכאשר ניתוסף בישראל ניתוסף במשה כו'; ועד"ז בנוגע לאתפשטותא דמשה, שבכל דור מתפשטת הארתו לששים ריבוא נשמות, כמו שמש המאיר לששים ריבוא כוכבים⁷⁷.

ובכל אופן, גם במקרה שהתלמידים שיבואו למקום החדש יפגשו פנים זועפות... אין להם להתפעל מזה, בידעם שהם נוסעים בשליחותו של מלך מלכי המלכים הקב"ה — לא בשביל לתת "מוסר" להנהלת הישיבה, אלא ללמוד תורה, נגלה וחסידות, מתוך חיות, ובאופן של לימוד המביא לידי מעשה כו'.

(73) ראה מגילה כט, א ובחדא"ג מהרש"א.
 (74) ויק"ר רפ"ב. קה"ר פ"ז, כח.
 (75) לשון הכתוב — מקץ מא, מט.
 (76) ברכות לב, א.
 (77) תניא אגה"ק סוסכ"ז.

(69) יחזקאל יא, טז-מא.
 (70) גיטין נז, א. וש"נ.
 (71) אג"ק אדמו"ר מהור"י צ"ח א' ע'
 תפה.
 (72) עקב יא, יב.

ח. ויש להוסיף ולהבהיר:

כשהגיעה הידיעה ששולחים תלמידים לכמה ישיבות — הנה לדאבוננו יש כאלו שהתחילו לפחד שההוצאה הכספית הכרוכה בדבר (עבור תשלום לראשי-הישיבה, ועבור אכילה ושתי' — ארוחת בוקר וצהריים וכו') תביא לידי גרעון ("דעפיציט") במצב הכלכלי הדחוק בלאה"כ...

אך על זה אמרו רז"ל⁶⁴ "כל המקיים את התורה מעוני סופו לקיימה מעושר", והמדובר הוא אודות מעמד ומצב של "עוני" כפי שהי' בזמן הש"ס, שלא בערך כלל לגבי הדוחק בימינו, ואעפ"כ מבטיחה המשנה ש"סופו לקיימה מעושר" — עושר בגשמיות כפשוטו.

ובענין זה ישנה הוראת כ"ק מו"ח אדמו"ר⁶⁵, שאין לחשוש ולהתיירא מפני הגרעון כו', שיוכלו להשלימו מחר ולאחר זמן, ורק יהי' צורך לכוף את עצמו ("בייגן זיך") שלמשך זמן יהי' אצלו אי-הנעמיות של ההרגש ד"עבד לזה לאיש מלוה"⁶⁶, אבל לא יחסר ח"ו ענין עיקרי — כמו לאידך גיסא, אם לא מנצלים את ההזדמנות להגדיל את מספר התלמידים בישיבה ע"י הוספת תלמידים חדשים כו', שזהו מעוות שלא יוכל לתקון, כיון שאלו שהיו יכולים להכניס לישיבה, נשארים ברחוב שבו שורר חושך כפול ומכופל ונושבות רוחות שאינן מצויות וכו'; ואף שישנה ההבטחה ש"לא ידח ממנו נדח"⁶⁷, הרי מובן שאין זה נוגע לעבודתו של חבר הנהלת הישיבה כו'⁶⁸.

ולהעיר:

יש שמתפארים בכך שמדייקים בלשון שכתבת⁶⁸ ש"על ההנהלות להחליט האם בכלל טוב בשבילם לקבל עוד תלמידים", כך, שיש מקום לדיון אם כדאי להם להכניס את עצמם למצב של הגדלת ההוצאות וכו'.

אך כוונתי היתה באופן אחר לגמרי — שהנהלת הישיבה צריכה להתבונן ולהגיע למסקנא שברור הדבר ללא כל ספק שזוהי טובת הישיבה! ...!

ובהקדם מה שמצינו בגמרא בנוגע לארץ ישראל, ש"ארץ צבי כתיב

(64) אבות שם מ"ט.

(66) משלי כב, ז.

(65) ראה קונטרס משיחות ש"פ וירא, כ"ף

(67) ע"פ שמואל"ב יד, יד. וראה הל' ת"ת לאדה"ז פ"ד סה"ג. וש"נ.

(68) במענה להנהלת הישיבה באה"ק — נדפס באג"ק ח"ל ריש ע' ט. וש"נ.

ושאינו תדיר תדיר קודם, יש להקדים טלית לתפילין³⁵, ועד למצוות שבהם לא שייך הכלל דתדיר ושאינו תדיר, שאז מקדים איזה מהם שירצה (כפס"ד הרמב"ם³⁶).

ובנוגע לשמע"צ ושמח"ת — הנה אף שהסדר הוא שתחילה צ"ל העבודה דחודש אלול וכו' עד לחג הסוכות, מ"מ, אין זה מעכב את העבודה של שמע"צ ושמח"ת, שלכן, גר שנתגייר קודם שמע"צ, בודאי חייב בכל הענינים של שמע"צ, אע"פ שלא היתה אצלו ההכנה בימים שלפנ"ז (ולא כמו גר שנתגייר באמצע ימי הספירה, שיש בזה שקו"ט כו'³⁷). אבל אעפ"כ, מובן וגם פשוט, שכאשר ישנה ההכנה הראוי' בימים שלפנ"ז, אזי העבודה דשמע"צ ושמח"ת היא באופן נעלה יותר.

ו. ומזה מובן גם בנוגע להמדובר לאחרונה אודות חמשת המבצעים, שכולם מצוות כלליות:

מבצע תורה; מבצע תפילין — ש"הוקשה כל התורה כולה לתפילין³⁸; מבצע מזוזה — שפועלת העלאת הבית כולו, ועד שפועלת ענין השמירה לא רק ב"בואך", אלא גם ב"צאתך"³⁹; מבצע צדקה — שכל המצוות נקראות בשם צדקה, כמ"ש⁴⁰ "וצדקה תהי' לנו כי נשמור לעשות את כל המצוה הזאת" (כיון שבמצות צדקה מודגש כללות ענין המצוות), ו"בכל תלמוד ירושלמי היא נקראת בשם מצוה סתם"⁴¹;

ועד"ז בית מלא ספרים, שמעורר ומחזק כל שאר הענינים, ומדובר כמ"פ שבכל בית צ"ל לכל הפחות חומש (תושב"כ), סידור (שיש בו גם מתושבע"פ) וספר תהלים, שענינו תפלה, וגם תורה⁴² — להיותו א' מכ"ד ספרי קודש, ומה גם שיש לו שייכות מיוחדת עם התורה, שמספר הספרים (כמבואר בשער היחוד והאמונה⁴³ ענין המספר) הוא שוה בשניהם;

וכן הענין דהדלקת נרות שבת ע"י נשי ובנות ישראל (שתי נרות, כנגד זכור ושמור⁴⁴, או עכ"פ נר אחד), שע"ז פועלים להאיר את העולם — ללא נפק"מ אם מבינים זאת או לא, כיון שכך היא המציאות בפועל,

(35) ראה שו"ע אדה"ז שם ס"ב. וש"נ.

(40) ואתחנן ו, כה. וראה תו"א מקץ מב, ג. לקו"ת אמור לד, סע"ב. ובכ"מ.

(36) הל' תמידין ומוספין פ"ט ה"ב.

(37) ראה גם לקו"ש ח"ל"ח ע' 12 הערה

(41) תניא פל"ז (מח, ב).

36. תו"מ ח"ח ע' 115. וש"נ.

(42) ראה גם תו"מ ח"ע ע' 251. וש"נ.

(38) קידושין לה, א. וש"נ.

(43) ספ"ז.

(39) תהלים קכא, ח. וראה זח"ג רסג, ב.

(44) ראה שו"ע אדה"ז אר"ח ורס"ג.

וש"נ. וראה גם מכתב כ"ח מ"ח שנה זו (אג"ק ח"ל ע' כט).

שע"י הדלקת נר גשמי ניתוסף אור רוחני כו' [כמו בסעודת שבת, שע"י ההוספה בבשר שמן ויין ישן גשמיים ניתוסף בענין הקדושה כו'], ולא רק אצלו, אלא אצל כל בני, שהם "קומה אחת"⁴⁴, ואור זה מאיר את העולם כולו.

ובכל ענינים אלו ניתוסף עילוי מיוחד בשמחת — ע"ד שמצינו שקדושת יוהכ"פ "אהנאי לתמידין"⁴⁵, שגם הקרבת התמיד היא ע"י כה"ג שבו נעשית עבודת היום⁴⁶.

ומזה מובן, שאלו שעסקו במבצעים הנ"ל במשך כל הזמן שלפנ"ז, נעשית אצלם השמחה דשמחת באופן נעלה ביותר.

ובהתאם לכך, הנה ה"טניקסטן" שעסקו במבצעים הנ"ל במשך כל הקיץ — יאמרו עתה "לחיים", וישמחו בשמחת בשמחה גדולה מאד [ובלשון הכתוב⁴⁷: "שמחים וטובי לב", ובפרט מצד עבודתם באופן ד"טוב עין הוא יבורך כי נתן מלחמו גו"⁴⁸], וימשיכו זאת בתוככי כלל ישראל⁴⁹.

ועד שזוכים לענין ד"ירום ונשא וגבה מאד"⁵⁰, בביאת משיח צדקנו בקרוב ממש.

* * *

ז. המוזכר לעיל (ס"ו) אודות מבצע תורה, קשור גם עם המדובר לאחרונה⁵¹ אודות התלמידים השלוחים שהתנדבו מרצונם לקיים הוראת חז"ל⁵² "הוי גולה למקום תורה".

ובהקדים המבואר בתניא⁵³ בנוגע לענין ד"עובד אלקים" ו"אשר לא עבדו"⁵⁴, שגם מי שעבודתו היא בשלימות כו', הנה לאחרי שנתרגל בזה, והרגל נעשה טבע⁵⁵, הרי הוא בבחינת "אשר לא עבדו", ולכן, מלבד זאת שכללות לימוד התורה צריך להיות באופן ד"לאפשא לה"⁵⁶, שמדי יום ביומו צריך להוסיף ולחדש בתורה (כלשון חז"ל⁵⁷: "תלמיד ותיק עתיד לחדש") — צריך גם לשנות טבע רגילותו, ורק אז נקרא "עובד אלקים".

(45) ראה זכחים צא, רע"א.
 (46) ראה יומא לב, סע"ב.
 (47) מלכים א, ח, טו — סיום הפטרת
 שמע"צ.
 (48) משלי כב, ט. וראה נדרים לח, א.
 (49) חסר קצת (המור"ל).
 (50) ישע"י נב, יג.
 (51) ראה זכחים צא, רע"א.
 (52) אבות פ"ד מ"ד.
 (53) שבעה ע"ב.
 (54) מלאכי ג, יח. וראה חגיגה שבעה ע"ב.
 (55) ראה שבילי אמונה נ"ד ש"ב. שו"ת הרמ"ע מפאנו סל"ו. תניא ספ"ד. פט"ו (כא, א). פמ"ד (סג, ב).
 (56) זח"א יב, ב. וראה הל' ת"ת לאדה"ז פ"א סה"א. וש"נ.
 (57) נסמן בלקו"ש ח"ט ע' 252.

ועד"ז בנוגע לענין הלימוד ב"מקום תורה", שלאחרי שנתרגל בלימוד התורה במקום מסויים, צריך לשנות את מקומו הגשמי למקום חדש — "הוי גולה למקום תורה".

וכמשנתל"ם⁵⁸ שיש ללמוד הוראה מדברי המדרש⁵⁹ (שלכאורה הוא מדרש מוזר...) על הפסוק⁶⁰ "ויטע ה' אלקים גן בעדן מקדם", שמביא על זה מ"ש⁶¹ "ישבעו עצי ה' ארזי לבנון אשר נטע", ומפרש ש"עקרון הקב"ה ושתלן בתוך גן עדן", היינו, שמלכתחילה היו כבר בבחינת "ארזי לבנון", ואעפ"כ עקרון הקב"ה ממקומם ושתלן במקום אחר, ודוקא ע"ז הצליחו ונעשו "עצי ה'" ב"גן עדן", שזהו עילוי שבאין ערוך, שבשביל זה כדאי טרחתו של הקב"ה לעקרון ולשתלן מחדש כו'.

וכיון שמאמר המדרש הוא חלק מתושבע"פ, יש בזה התוקף ד"דבר משנה" [וכמ"ש רבינו הזקן בהל' ת"ת⁶², ש"בזמן הזה (לאחרי חתימת התלמוד) גם הלכות פסוקות של פסקי הגאונים הפוסקים כמו הטור והשלחן ערוך והגהותיו (שנתפשטו בכל תפוצות ישראל) בכלל משנה יחשבו"ר], שהטועה בדבר משנה חוזר⁶³ — הרי מובן שכן הוא גם בנוגע להוראה הנ"ל אודות העילוי שנעשה אצל ה"גולה למקום תורה", ע"י העקירה ממקומו הקודם למקום החדש.

וזוהי המעלה שבענין ד"גולה למקום לתורה" לגבי "מבצע תורה" בכללותו — שהרי מבצע תורה יכול להיות גם באופן שלומד כפי טבעו הטוב, לאחרי שכבר נתרגל בזה כו'; ובזה ניתוסף העילוי דשינוי הרגילות ע"ז שגולה למקום חדש כו'.

ומזה מובן גם בנוגע לאלו שהתנדבו ברוח נדיבה ולב נדיב להתמסר ולנסוע בשליחות להיות תלמידים במקום תורה חדש — ובודאי לא באופן שיהפכו להיות מנהיגים ("אָנפירער'ס") לומר דעות ל"הנהלה" מה לעשות... שכן, לא שררה אני נותן לכם אלא עבדות... אך לא עבדות במובן הפשוט, כי אם עבדות כלפי מלך מלכי המלכים הקב"ה — ע"ז שיהיו דוגמא חי' להתמסרות ללימוד התורה, מבלי להתחשב במניעות ועיכובים כו' (אפילו אם המניעה ועיכוב באה מצד חבר הנהלה שאינו ממלא תפקידו כדבעי, כדלקמן).

(58) שיחת ש"פ נצבים, כ"ז אלול תשל"ד
 (59) סט"ז (תו"מ חע"ז ע'...). וש"נ.
 (60) ב"ר רפ"ט.
 (61) בראשית ב, ח.
 (62) תהלים קד, טז.
 (63) רפ"ב.
 (64) כתובות פד, ב. וש"נ.